

**TEKS UCAPAN
BAJET NEGERI PERLIS 2019**

**YAB DATO' SERI AZLAN BIN MAN
MENTERI BESAR PERLIS**

ENAKMEN PERBEKALAN TAHUN 2019

**11 DISEMBER 2018
DEWAN UNDANGAN NEGERI PERLIS**

**“PEMBANGUNAN DIJANA DAN DIPERKASA,
KEBAJIKAN RAKYAT DIBELA”**

Bismillahirrahmanirrahim

Assalamualaikum warahmatullahiwabarakatuh

Salam Perlis dan Salam Sejahtera,

“Raja Berdaulat, Rakyat Berilmu, Negeri Sejahtera, Perlis Maju”

Selawat dan salam ke atas Rasul Junjungan Nabi Muhammad S.A.W., ahli keluarga dan para sahabat Baginda.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

1. Saya mohon mencadangkan satu Rang Undang-Undang bertajuk “**Suatu enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Yang Disatukan untuk perkhidmatan bagi tahun 2019 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu**” dibacakan untuk kali kedua.

MUKADIMAH

Yang Berhormat Dato' Speaker,

2. Marilah kita bersama-sama kita melafazkan kesyukuran di atas limpah rezeki, keamanan dan keselamatan yang dikurniakan Allah SWT ke atas bumi Malaysia. Dengan izin Nya jua dapat kita berhimpun di dalam Dewan yang mulia pada pagi ini untuk membolehkan saya, mewakili Kerajaan Negeri, membentangkan Bajet 2019 bagi Negeri Perlis.

3. Saya juga ingin merakamkan junjungan setinggi-tinggi kasih kebawah DYMM Raja Perlis Tuanku Syed Sirajuddin Ibni Almarhum Tuanku Syed Putra Jamalullail dan rakyat Negeri Perlis yang terus memberi kepercayaan dan keyakinan kepada Barisan Nasional untuk membentuk Kerajaan Negeri dan untuk saya menerajui pentadbiran Negeri Perlis selepas pilihanraya umum ke-14 lalu.

4. Amanah yang diberi akan dilaksanakan dengan ikhlas, penuh tanggungjawab dan bersungguh-sungguh demi merealisasikan matlamat pembangunan dan kesejahteraan Negeri Perlis dan rakyatnya. Amanah berat ini akan digalas bersama oleh rakan-rakan barisan anggota pentadbiran dan

jemaah perkhidmatan awam negeri ini, agar hasilnya dapat dirasakan dan dimanfaatkan oleh seluruh rakyat Negeri Perlis.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

5. Pilihanraya umum ke-14 yang lalu telah menyaksikan perubahan kepada lanskap politik negara dan pembentukan sebuah Kerajaan Baharu di bawah Pakatan Harapan. Arus perubahan ini juga telah menjadikan Negeri Perlis sebagai negeri pembangkang buat pertama kalinya dalam sejarah Malaysia, walaupun masih kekal di bawah Barisan Nasional. Ini adalah pilihan dan keputusan majoriti rakyat. Kita semua menghormati keputusan ini dengan berlapang dada berdasarkan kepada prinsip demokrasi yang terpakai.

6. Dalam suasana lanskap politik baharu ini, semua anggota pentadbiran, penjawat awam, pemimpin-pemimpin politik dan seluruh rakyat di Perlis perlu berganding bahu, bekerja keras untuk memastikan agar hanya pembangunan dan kesejahteraan rakyat menjadi agenda utama kita semua.

7. Tidak ada mana-mana pihak atau sesiapa pun yang harus mendabik dada menyatakan mereka atau dialah yang terbaik dan terpandai sebagai juara rakyat. Apatah lagi jika ada di antara mana-mana pihak atau sesiapa sahaja yang hanya tahu menuding jari untuk mencari kesalahan semata-mata. Malah

lebih serius lagi sekiranya ada kecenderungan membuat spekulasi dan tuduhan liar berbaur fitnah dan hasad dengki yang cuba ditujukan kepada sesuatu pihak tanpa tanggungjawab pembuktian, hanya kerana kepentingan politik semata-mata.

8. Jika ini yang menjadi keutamaan kita, agenda membawa pembangunan demi kemakmuran dan kemaslahatan rakyat tentu akan tersisih dan terkesamping. Akhirnya rakyat juga yang akan menerima kesannya.

9. Oleh itu marilah kita semua gembeling fikiran, masa dan tenaga bukannya dengan mendabik dada, menuding jari mencari kelemahan dan kesalahan, membuat spekulasi dan tuduhan liar kawan atau lawan. Tumpuan kita adalah untuk membangun dan memakmurkan Perlis demi faedah semua.

10. Setiap parti politik bertanding di dalam setiap pilihanraya untuk mendapatkan mandat dari rakyat untuk memimpin dan mentadbir negara atau negeri. Apabila telah mendapat kuasa, bermakna parti yang diberikan mandat itu wajib mengambil tanggungjawab di dalam semua urusan pentadbiran dan pengurusan negara yang diwarisinya. Ini bermakna, bukan sahaja ia bertanggungjawab membawa perubahan dan inisiatif-inisiatif baharu, tetapi juga bertanggungjawab sepenuhnya mengukuhkan mana yang lemah dan membetulkan mana yang salah. Inilah juga sikap, semangat dan prinsip yang digunapakai oleh Kerajaan Negeri pada hari ini.

11. Kerajaan Negeri Perlis sentiasa berusaha memastikan perjalanan dan rentak pembangunan tidak terganggu, dan tiada rakyat yang tercicir dalam perancangan dan pelaksanaan pembangunan negeri. In-sya-Allah kita akan menikmati hasil usaha ini bersama-sama. Seperti yang disebut dalam Surah Al-Mulk ayat ke-15:

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ
وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

Ertinya: Dialah Yang menjadikan bumi itu mudah bagi kamu, maka berjalanlah di segala penjurunya dan makanlah sebahagian dari rezeki-Nya. Dan hanya kepadaNya-lah kamu (kembali setelah) dibangkitkan.

12. Mengambil iktibar dari ayat ini, rezeki itu ada di mana-mana. Yang penting, kita hendaklah sentiasa rajin berusaha dan kuat bekerja di atas usaha kita itu. In-sya-Allah, tiada sesiapa pun yang akan gagal memperoleh rezeki masing-masing kalau kita rajin berusaha. Setelah berusaha, kepada Allah kita berserah mengikut ketentuan Qada dan QadarNya. Oleh itu, janganlah kita berpeluk tubuh, bermalas dan menyerahkan diri hanya kepada untung nasib semata-mata. Marilah kita semua rakyat Negeri Perlis berusaha dengan lebih gigih untuk

menjadikan ekonomi negeri ini lebih berdaya saing dan kemakmurannya dapat dinikmati oleh segenap lapisan rakyat - Bumiputera atau bukan-Bumiputera, Islam atau bukan-Islam, muda mahupun tua.

13. Negeri Perlis sudahpun mempunyai halatuju dan wawasannya, iaitu untuk menjadikan Perlis sebagai Negeri Bandaraya menjelang 2030. Itulah Wawasan yang ingin kita capai. Apakah dengan tahap pembangunan dan ekonomi sekarang kita mampu mencapainya? Inilah cabaran yang wajib kita hadapi, rungkai dan tangannya.

14. Yakinlah, tiada suatu yang mustahil untuk dicapai. Yakinlah, wawasan ini boleh kita genggami. Kita perlu mengambil langkah dan lonjakan besar. Kita tidak boleh lagi bekerja dalam keadaan biasa. Setiap langkah dan usaha kita wajib dibuat secara luar biasa, dan setiap masa. Kita tidak boleh jalan bersahaja, tetapi mesti berlari pantas.

15. Walau pun Perlis kecil dan penduduknya hanya sekitar 252 ribu, banyak negara dan negeri yang seangkatan dengannya atau lebih kecil, mampu mencapai kemajuan dan pembangunan membanggakan. Ini harus dijadikan inspirasi buat kita semua. Perlis mempunyai kelebihan geo-politiknya yang tersendiri. Kelebihan lokasinya belum lagi dieksploitasi sepenuhnya. Oleh

itu, tidak mustahil Perlis boleh maju dan melangkah ke hadapan untuk seiring dengan negeri-negeri lain yang lebih maju.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

16. Izinkan saya memetik maksud ayat 37-38 dari Surah An-Nur,

Ertinya: Ibadat itu dikerjakan oleh orang-orang yang kuat imannya yang tidak dilalaikan oleh perniagaan atau berjual beli daripada menyebut serta mengingati Allah dan mendirikan sembahyang, serta memberi zakat; mereka takutkan hari kiamat yang padanya berbalik-balik hati dan pandangan. (37:24)

Mereka mengerjakan semua itu supaya Allah membalas mereka dengan sebaik-baik balasan bagi apa yang mereka kerjakan dan menambahi mereka lagi dari limpah kurniaNya dan sememangnya Allah memberi rezeki kepada sesiapa yang dikehendakiNya dengan tidak terhitung.(38:24)

17. Jelas bahawa sesungguhnya rezeki Allah tidak terhitung, tetapi pastinya setimpal dengan kerja dan usaha seseorang. Kerana itu, tiada erti susah kalau tidak berusaha dan tiada erti gagal jika tidak mencuba.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

18. Perangkaan utama tenaga buruh menunjukkan Malaysia telah mencapai guna tenaga penuh sejak tahun 1992. Guna tenaga penuh di sini membawa maksud setiap rakyat yang mahu dan mampu bekerja, In-sya-Allah, akan dapat mencari pekerjaan. Cuma isunya adalah sama ada dia hendak atau tidak bekerja. Semuanya terletak atas diri sendiri sama ada mahu duduk saja atau mencari peluang untuk menjana pendapatan bagi kelangsungan hidup diri dan keluarga.

19. Suka saya menegaskan di sini, Kerajaan adalah bertanggungjawab untuk menyediakan prasarana asas yang diperlukan supaya satu persekitaran yang kondusif di Negeri Perlis ini dapat diwujudkan. Di dalam persekitaran inilah peluang-peluang dapat dicari dan direbut oleh setiap rakyat dalam bentuk usaha yang kreatif untuk memperbaiki atau meningkatkan pendapatan dan taraf sosio-ekonomi masing-masing. Dengan penyediaan prasarana asas ini juga diharapkan ia akan menjadi umpan dan tarikan kepada pelaburan-pelaburan besar yang berimpak tinggi dan mampan ke negeri ini. Menyediakan prasarana asas ini bukan sesuatu yang mudah. Ia tidak boleh diwujudkan dalam sekelip mata.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

PRESTASI EKONOMI

20. Asas ekonomi Negara masih kukuh di peringkat makro. Pertumbuhan ekonomi sejak 1971 hingga 2017 adalah yang tertinggi di dunia. Walaupun terdapat 3 kemelesetan (tahun 1985, 1998 dan 2009) dan 2 kali kelembapan ekonomi (tahun 1975 dan 2001). Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) masih mampu tumbuh pada kadar melebihi 6peratus. Jika dilihat kepada corak atau *pattern* pertumbuhan ekonomi Negara, setiap krisis ekonomi yang dihadapi, hampir serta merta dapat dipulihkan dalam tempoh setahun. Ini menunjukkan ekonomi negara mempunyai daya tahan yang tinggi.

21. Kemiskinan mutlak hampir dibasmi pada kadar 0.4 peratus daripada isi rumah di bawah paras kemiskinan, iaitu tidak lebih 120 ribu orang berbanding 29.1 juta warganegara Malaysia. Manakala, di persada antarabangsa, Malaysia masih merupakan destinasi utama pelaburan asing. Ekonomi Malaysia sangat kompetitif dan mengikut rekod Laporan Daya Saing Global (GCR) 2018 dalam Forum Ekonomi Dunia (WEF) Malaysia naik satu anak tangga ke kedudukan 25 dalam kalangan 140 negara iaitu persentil 17peratus ke atas. Jadi ia menunjukkan keadaan ekonomi Malaysia sangat bagus di peringkat makro.

22. Dalam tempoh dua tahun pertama Rancangan 2016-2017, KDNK negara berkembang 5.1 peratus setahun dengan kadar purata inflasi sekitar 2.9 peratus. Pertumbuhan ini didorong oleh permintaan agregat swasta yang kukuh, dengan pelaburan dan penggunaan swasta sebagai pemacu.

23. Pendapatan Negara Kasar (PNK) per kapita pada harga semasa pula meningkat pada kadar purata 6.7 peratus, daripada 36,119 ringgit pada tahun 2015 kepada 41,093 ringgit pada tahun 2017. Dari segi pariti kuasa beli (atau PPP), PNK per kapita Malaysia telah mencecah 28,650 dolar Amerika, seperti dianggarkan oleh Bank Dunia. Pencapaian ini menempatkan Malaysia dalam kumpulan 25 persentil teratas daripada 217 negara.

24. Pertumbuhan ini secara umumnya adalah di antara yang terbaik di rantau ini. Namun, sejak satu dekad yang lepas, dua per tiga dari manfaat pertumbuhan ini telah dinikmati oleh pemilik modal. Hanya sekitar satu per tiga daripada KDNK sahaja yang dinikmati oleh golongan pekerja. Terdapat juga jurang pendapatan yang ketara antara pekerja berkemahiran tinggi yang mendapat upah yang lumayan berbanding dengan mereka yang kurang berkemahiran dan mendapat upah yang rendah. Oleh itu, pertumbuhan ekonomi ini kurang dirasakan oleh kebanyakan rakyat. Oleh yang demikian, langkah-langkah

intervensi bersifat makro dan mikro oleh Kerajaan Persekutuan dan Negeri diperlukan dalam usaha untuk mengurangkan jurang perbezaan pendapatan di antara golongan berada dan tidak berada ini. Langkah-langkah ini diharap akan dapat menurunkan *Gini coefficient* yang dilihat semakin meningkat.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

PRESTASI EKONOMI NEGERI PERLIS

25. Senario ekonomi di negeri Perlis menunjukkan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) bagi tahun 2017 telah mencatatkan pertumbuhan sebanyak 2.3 peratus bersamaan dengan 5.2 billion ringgit. Walaupun ekonomi nasional berkembang tetapi pertumbuhan ini tidak memberi impak yang besar dan setimpal untuk negeri Perlis. Sebagai contoh KDNK per kapita Perlis sebanyak 23.4 ribu ringgit adalah 45peratus lebih rendah dari purata nasional iaitu 41.12 ribu ringgit pada tahun 2017. Ini adalah berdasarkan Laporan Sosioekonomi Negeri Perlis yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia.

26. Pelbagai faktor menyumbang kepada fenomena ekonomi yang wujud ini. Melalui pencapaian Wawasan Perlis Negeri Bandaraya 2030, kita berharap ketidakseimbangan faedah

pertumbuhan ekonomi berdasarkan wilayah atau negeri ini dapat diatasi atau dirapatkan.

27. Kerajaan Negeri menyambut baik pembentangan laporan Kajian Separuh Penggal RMK 11 pada 18 Oktober 2018 yang lalu dan menyokong sepenuhnya iltizam Kerajaan Persekutuan untuk tidak membiarkan mana-mana negeri di Malaysia tertinggal di belakang. Kerajaan Persekutuan telah mengumumkan untuk memajukan kesemua negeri di Malaysia melalui agenda pembangunan wilayah yang seimbang. Selaras dengan ini, Kerajaan Negeri mengharapkan peruntukan pembangunan yang lebih saksama dan adil kepada Perlis supaya mencapai pembangunan yang lebih setara. Melalui pengumuman ini, diharapkan segala perancangan dan pelaksanaan pembangunan di Negeri Perlis akan berterusan dengan lancar dan mencapai matlamatnya.

28. Sektor utama yang menyumbang kepada KDNK Negeri Perlis adalah sektor perkhidmatan yang merekodkan nilai ditambah berjumlah **3.42 bilion ringgit** dan mencatat pertumbuhan sebanyak 4 peratus pada tahun 2017. Sumbangan sektor perkhidmatan kepada keseluruhan KDNK Perlis adalah sebanyak 65.3 peratus. Pertumbuhan ini disokong oleh sub-sektor perdagangan borong dan runcit serta komunikasi.

PERUNTUKAN BAJET 2019

Yang Berhormat Dato' Speaker,

29. Di dalam mendepani cabaran ekonomi domestik dan serantau, Kerajaan Negeri Perlis telah merangka Bajet 2019 yang lebih bersinergi dengan memberi penekanan kepada peranan sektor swasta. Sektor swasta akan berperanan sebagai “*engine of growth*” tanpa mengeneipkan keprihatinan dan kebajikan rakyat yang memerlukan. Di masa yang sama sektor awam akan terus berperanan sebagai pemudahcara dengan lebih cekap dan berkesan. Pelaburan awam juga diteruskan dalam memastikan prasarana-prasarana asas yang diperlukan sektor swasta dan rakyat disediakan.

30. Sesuai dengan strategi dan pendekatan ini, tema yang dipilih untuk Bajet 2019 adalah “**Pembangunan Dijana dan Diperkasa, Kebajikan Rakyat Dibela**”. Bajet 2019 dirangka dengan berfokuskan kepada sektor swasta dalam memacu ekonomi untuk menjadikan Perlis sebagai destinasi pelaburan yang menarik.

31. Cabaran kini ialah untuk meletakkan Perlis di dalam radar pelabur-pelabur. Kerana itu Perlis perlu mempunyai prasarana asas yang mencukupi untuk menarik para pelabur. Strategi dan

pendekatan baharu yang dirangka kini adalah penyediaan dan pelaksanaan projek-projek prasarana asas melalui pembiayaan awam dan juga pembiayaan swasta. Oleh itu, Negeri Perlis mengalu-alukan penyertaan swasta dalam pelaburan dan penyediaan prasarana asas ini.

32. Pelaburan dalam penyediaan prasarana asas logistik seperti di Sanglang dan Chuping, serta kemasukan pelabur di CVIA merupakan projek-projek prasarana utama dan ikon pembangunan di Perlis. Di samping itu, Kerajaan Negeri juga akan memberi perhatian kepada perkhidmatan-perkhidmatan sokongan yang diperlukan melalui kerjasama yang rapat di antara Kerajaan, pelabur dan pihak-pihak lain.

33. Peranan sektor awam sebagai pemudahcara dalam menyediakan perkhidmatan sokongan kepada pelabur-pelabur dan mereka yang berkepentingan tidak akan tercapai sekiranya sikap dan cara bekerja di dalam perkhidmatan awam tidak berubah. Kerajaan Negeri ingin menggesa agar penjawat-penjawat awam dapat bekerjasama memainkan peranan mereka dengan cekap, cepat, jujur dan berkesan di dalam melaksanakan tugas masing-masing.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

34. Bajet 2019 kali ini memberi tumpuan kepada tiga fokus utama, iaitu:

Fokus 1 : Pembangunan ekonomi melalui penyertaan swasta;

Fokus 2 : Penjanaaan ekonomi negeri melalui keusahawanan; dan

Fokus 3 : Kesejahteraan dan kebajikan rakyat

35. Kerajaan Negeri memperuntukkan sejumlah **268.73 juta ringgit** untuk perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Daripada jumlah ini sebanyak **172.88 juta ringgit** atau 64.3 peratus disediakan di bawah peruntukan mengurus dan **95.85 juta ringgit** atau 35.7 peratus di bawah pembangunan.

PERBELANJAAN MENGURUS

36. Bagi tahun 2019, Kerajaan Negeri menyediakan **53.99 juta ringgit** untuk bayaran emolumen kepada kakitangan awam iaitu bersamaan 31.23 peratus daripada keseluruhan bajet mengurus negeri. Bagi menampung perbelanjaan utiliti, sewaan, bekalan dan peralatan pejabat, penyelenggaraan bangunan serta perkhidmatan kebersihan dan keselamatan, sebanyak **71.15 juta ringgit** atau 41.15 peratus disediakan dibawah Perkhidmatan dan Bekalan.

37. Sebanyak **43.65 juta ringgit** disediakan di bawah Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap termasuk **4.82 juta ringgit** adalah caruman Kerajaan Negeri kepada Kumpulan Wang Pembangunan. Manakala sebanyak **4.09 juta ringgit** disediakan untuk Aset serta Lain-lain Perbelanjaan. Secara keseluruhannya, Bajet Mengurus pada tahun 2019 menguncup 1.23 peratus berbanding tahun 2018.

PERBELANJAAN PEMBANGUNAN

38. Bagi peruntukan pembangunan, sejumlah **95.85 juta ringgit** disediakan dari keseluruhan peruntukan Bajet 2019. Sebanyak **66.00 juta ringgit** ini disediakan untuk fasa seterusnya pembinaan Kompleks Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri dan pembinaan Istana Raja Muda Perlis. Pembiayaan kedua-dua projek pembangunan ini adalah melalui pinjaman Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan.

39. Di samping itu, sebanyak **23.30 juta ringgit** disediakan di bawah **Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur Dan Kesejahteraan Hidup (TAHAP)** bagi tahun 2019.

40. Pengagihan peruntukan pembangunan bagi tahun 2019 diberikan kepada enam (6) Agensi Pelaksana utama bagi tujuan memenuhi keperluan pembangunan semua sektor. Pengagihan peruntukan kepada enam agensi berkenaan adalah seperti berikut:

- a) Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri – **12.86 juta ringgit;**
- b) Jabatan Kerja Raya – **72.15 juta ringgit;**
- c) Jabatan Pertanian – **3.18 juta ringgit;**
- d) Jabatan Perkhidmatan Veterinar – **0.51 juta ringgit;**
- e) Jabatan Pengairan dan Saliran – **6.30 juta ringgit;**
dan
- f) Jabatan Perhutanan – **0.85 juta ringgit.**

HASIL

41. Bagi tahun 2019 Kerajaan Negeri Perlis menganggarkan kutipan hasil berjumlah **103.08 juta ringgit**. Komponen anggaran hasil adalah seperti berikut:

- a) Hasil Cukai – **18.90 juta ringgit;**
- b) Hasil Bukan Cukai – **22.72 juta ringgit;** dan
- c) Terimaan Bukan Hasil – **61.46 juta ringgit.**

42. Dengan anggaran ini Kerajaan Negeri dijangka akan dapat mengurangkan lagi secara beransur-ansur bajet defisit kepada **69.8 juta ringgit** pada tahun 2019 berbanding **71.99 juta ringgit** pada tahun 2018, iaitu pengurangan sebanyak 3.04 peratus.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

43. Kerajaan Negeri sentiasa berusaha untuk menambah hasil pendapatan negeri. Langkah-langkah segera yang telah diambil dan dilaksanakan untuk meningkatkan hasil negeri adalah seperti berikut, iaitu:

- i) **Mengemaskini kutipan cukai tanah melalui:**
  - a) **program pemutihan bagi pelanggaran syarat tanah dengan diskaun sebanyak 65 peratus.** Bagi tahun 2018 sebanyak 77 permohonan menukar syarat tanah telah diterima;
  - b) **program galakan bayaran tunggakan** melalui pemberian diskaun sebanyak 80 peratus ke atas denda tunggakan cukai tanah;
  - c) **program galakan bayaran awal cukai tanah.** Bagi tahun 2019, pemberian rebat cukai adalah

sebanyak 8 peratus ke atas tanah kategori pertanian dan 5 peratus bagi tanah kategori kediaman dan industri. Tempoh rebat ini diberi mulai Januari sehingga Mac 2019.

- ii) Program penjadualan semula bayaran sewa RPA.** Bagi membantu penghuni-penghuni RPA yang mempunyai bayaran tunggakan sewaan, Kerajaan Negeri telah bersetuju agar tunggakan ini dibayar secara ansuran dan ditambah dengan sewaan semasa bagi meringankan beban penyewa;
- iii) Kepelbagaian hasil daripada pokok jati.** Pada tahun 2018, Jabatan Perhutanan Perlis telah mengeluarkan tender untuk tiga (3) jalan lagi iaitu Jalan Kok Klang, Jalan Padang Melangit dan Jalan Simpang Empat. Manakala bagi tahun 2019, Kerajaan Negeri dijangka mendapat hasil dari 30 ekar ladang jati yang telah pun mencapai usia matang; dan
- iv) Mengemaskini kutipan hasil kuari.** Pejabat Tanah dan Galian Perlis telah mengemaskini kaedah kutipan hasil kuari melalui perakuan secara suka rela daripada pengusaha kuari.

44. Manakala bagi usaha jangka panjang pula, Kerajaan Negeri akan terus berusaha menarik kemasukan pelabur untuk memulakan pelaburan berskala besar di Negeri Perlis. Perlu juga diambil perhatian bahawa perubahan-perubahan ini tidak akan berlaku dalam sekelip mata.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

45. Negeri Perlis juga bakal mendapat manfaat daripada projek pembangunan Kawasan Perindustrian Lembah Chuping (CVIA) dan Perlis Inland Port (PIP) yang dijangka memulakan kerja prasarana asasnya pada tahun 2019. Melalui inisiatif ini Padang Besar bakal menjadi sebuah hab logistik terbesar di Perlis dengan kawasan perindustrian yang tertumpu kepada tiga cluster, iaitu penjana tenaga boleh diperbaharui, industri hijau dan industri halal. Pembaharuan ini dijangka dapat memberi impak yang besar dan mengubah landskap ekonomi negeri sejajar dengan usaha Kerajaan Negeri untuk beralih daripada sektor ekonomi tradisi berasaskan pertanian kepada sektor ekonomi moden.

46. Dalam memastikan Fokus Bajet 2019 dapat dilaksanakan dengan teratur, Kerajaan Negeri telah menggariskan beberapa strategi dan pelan tindakan bagi setiap fokus tersebut.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

FOKUS PERTAMA : PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI PENYERTAAN SWASTA

47. Bagi mempercepatkan pembangunan ekonomi, penyertaan dan peranan pihak swasta amat kritikal supaya lonjakan besar atau *leap frogging* dapat dicapai. Di bawah fokus ini Kerajaan Negeri telah menggariskan tiga strategi utama.

STRATEGI 1: ANJAKAN EKONOMI MELALUI PROJEK BERIMPAK TINGGI

48. Pada masa ini, Kerajaan Negeri mempunyai 6 projek berimpak tinggi bagi pembangunan ekonomi Negeri Perlis iaitu:

- i. Projek Chuping Valley Industrial Area (CVIA)
- ii. Projek Perlis Inland Port (PIP)
- iii. Terminal Pengangkutan Awam Bersepadu (Kangar Sentral)
- iv. Jeti Bersepadu Sanglang
- v. Pembangunan Bercampur Kuala Perlis
- vi. Pemulihan dan Pembangunan Semula Sungai Batu Pahat

49. Nukleus bagi Pembangunan CVIA, iaitu sebuah Pusat Perniagaan Bersepadu atau *Integrated Business Centre* (IBC) dijangka akan siap pada April 2019. Apabila siap kelak bangunan ini akan menjadi pemangkin bagi pembangunan di CVIA seterusnya. Beberapa jabatan/agensi telah dikenalpasti untuk beroperasi di IBC. Ini termasuklah Menteri Besar Incorporation (MBI), Northern Corridor Implementaion Authority (NCIA), TESSOLVE Corporation dan Universiti Kuala Lumpur (UNIKL). Antara kilang terawal yang akan beroperasi di CVIA adalah sebuah syarikat multinasional yang berasal dari Amerika Syarikat yang akan mengeluarkan semikonduktor.

50. Kerja-kerja infrastruktur asas bagi CVIA juga akan dimulakan pada tahun 2019 dengan peruntukan semula sebanyak **50.50 juta ringgit** yang diluluskan oleh Kementerian Hal Ehwal Ekonomi.

51. Bagi PIP, Kerajaan Negeri telah pun melantik sebuah syarikat baharu yang lebih berwibawa dan mempunyai keupayaan pembiayaan dalaman sebagai pemaju dan operator PIP. Dengan pelantikan ini adalah diharapkan pelaksanaan projek PIP dapat dilaksanakan secara "*Fast Track*".

52. Kerajaan Negeri mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan yang menyedari kepentingan projek ini

dengan meluluskan semula peruntukan untuk tahun 2019 bagi kemudahan infrastruktur PIP sebanyak **3 juta ringgit**.

53. Bagi Projek Kangar Sentral, sebanyak **5 juta ringgit** diperuntukkan semula bagi tahun 2019 dari keseluruhan kos sebanyak **30 juta ringgit**. Sebelum ini, peruntukan sebanyak **2 juta ringgit** telah diterima bagi kerja-kerja tanah yang pada hari ini telah pun siap sehingga 96 peratus. Projek ini bakal memberi keselesaan kepada rakyat khususnya pengguna apabila semua kemudahan pengangkutan awam beroperasi secara berpusat dan dilengkapi dengan fasiliti seperti kompleks perniagaan.

54. Pembangunan Jeti Bersepadu Sanglang yang akan menelan belanja awal **500 juta ringgit** adalah usahasama antara Perbadanan Menteri Besar (MBI) dan sebuah syarikat swasta yang tersenarai di Bursa Saham Kuala Lumpur. Jumlah pelaburan ini hanyalah merupakan fasa pertama daripada tiga fasa yang dirancang meliputi pembangunan pelancongan dan komersil, terminal kargo serta kompleks perikanan. Proses kelulusan penuh kebenaran merancang dijangka selesai pada Disember ini dan pembinaan fasa 1 akan bermula seawal bulan Januari 2019 sekiranya semua laporan EIA, SIA, TIA dan Hidrolik selesai dan diluluskan oleh agensi-agensinya berkenaan.

55. Bagi Projek Pembangunan Bercampur Kuala Perlis, sehingga kini kerja tanah sedang dilaksanakan. Kerja-kerja pembinaan melibatkan komponen pembangunan seperti pusat perniagaan, hotel dan *service apartment* dijangka akan bermula pada April 2019 dan dijangka siap pada tahun 2021 dengan Nilai Pembangunan Kasar atau *Gross Development Value* sebanyak **363 juta ringgit**.

56. Projek Pemulihan dan Pembangunan Semula Sungai Batu Pahat bakal menjadikan Sungai Batu Pahat dan Bukit Ayer sebagai salah satu taman rekreasi yang terbaik di dalam peta pelancongan Negeri Perlis. Bagi fasa 1, sebuah taman tema akan dibina di kawasan rekreasi Bukit Ayer dan kemudahan penginapan akan dinaiktaraf. Sehingga kini rundingan dengan sebuah syarikat pelabur yang berminat sedang berjalan untuk dimuktamadkan. Projek ini bakal menyaksikan Nilai Pembangunan Kasar sekitar **692.9 juta ringgit**.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

STRATEGI 2: MEWUJUDKAN PELUANG PEKERJAAN DAN MENEROKA POTENSI BAHARU PENJANAAN EKONOMI

57. Kerajaan Negeri percaya peluang pekerjaan perlu sentiasa diwujudkan bagi anak-anak Perlis terutama yang telah tamat

belajar di pelbagai peringkat pengajian. Dua projek pelaburan di kawasan perindustrian Pauh Putra oleh syarikat Green World Genetics Sdn. Bhd. (GWG) dan Intec QRC dijangka dapat menyediakan sebanyak 450 peluang pekerjaan untuk penduduk tempatan.

58. GWG merupakan satu-satunya syarikat Malaysia yang menghasilkan biji benih hibrid jenis tropika. Syarikat ini telah membina kilang memproses jagung bijian dengan pelaburan hampir 30 juta ringgit. Ia bakal menyediakan peluang kepada anak-anak tempatan untuk mengusahakan ladang kontrak bagi menghasilkan jagung bijian keluaran GWG dengan menawarkan *buy back guarantee*. GWG akan memberi bimbingan teknikal kepada mereka yang berminat.

59. GWG juga membuka peluang latihan kepada pelajar UNIMAP bagi meningkatkan kompetensi dalam penghasilan biji benih hibrid. Sehingga kini, lebih daripada 10 orang graduan UNIMAP telah diserap untuk kerja dgn GWG. Pada tahun 2019, seramai 9 orang lagi pelajar UNIMAP akan menjalani latihan industri di bawah bimbingan GWG. Di samping itu, GWG dengan kerjasama NCI akan mewujudkan *hybrid seed development center* dengan menyewa tanah seluas 50 hektar di Lembah Chuping.

60. Projek Intec QRC di Pauh Putra merupakan projek Pelaburan Langsung Asing (FDI) berjumlah **900 juta ringgit**. Ini merupakan satu pelaburan swasta terbesar dalam sejarah negeri Perlis. Syarikat ini akan memproses tayar-tayar terpakai untuk dijadikan serbuk getah bagi menghasilkan *rubber flooring*, tayar mati dan paip. Proses ini menggunakan teknologi *cryogenic* yang diiktiraf sebagai teknologi hijau. Kerja-kerja tanah akan bermula pada Februari 2019 di atas tapak berkeluasan 22 ekar.

Yang Berhormat Dato'Speaker,

61. Kerajaan Negeri juga sedang dalam peringkat rundingan dengan beberapa syarikat korporat untuk bekerjasama meneroka peluang dan potensi baharu di Perlis. Antara potensi bidang yang dikenalpasti adalah projek penternakan lembu daging dan tenusu serta projek agro tani tanaman eksotik.

62. Kerajaan Negeri secara aktif sedang berbincang dengan pelabur-pelabur yang berminat untuk melaksanakan projek berskala besar penternakan lembu daging dan tenusu di Perlis.

63. Kejayaan ladang *superfruits* berkeluasan 20 hektar di Lembah Chuping menjadi pemangkin untuk kita mempelbagaikan industri tanaman buah-buahan bernilai tinggi

di negeri Perlis. Antara tanaman buah-buahan bernilai tinggi yang telah pun bermula di Lembah Chuping ialah tanaman buah tin, limau kuning (*lemon*) dan gac.

64. Untuk tujuan ini, Kerajaan Negeri telah dan akan terus bekerjasama dengan pelabur swasta yang terlibat, NCIA, MARDI, FAMA dan Lembaga Pertubuhan Peladang untuk membangunkan sebuah ladang contoh bagi tanaman buah tin dan menyediakan khidmat pemindahan teknologi kepada peserta program yang terdiri daripada individu atau ahli koperasi Pertubuhan Peladang Kawasan (PPK). Usaha ini diharapkan dapat menarik minat belia menceburi bidang tanaman buah-buahan yang mempunyai nilai pasaran tinggi.

65. *Request For Proposal (RFP)* dikenalpasti sebagai satu lagi pendekatan Kerajaan Negeri bagi membuka peluang kepada pelabur-pelabur untuk bersama-sama membangunkan negeri Perlis dalam pelbagai bidang, terutamanya di bidang pembangunan hartanah. Bagi pelaburan yang memerlukan keluasan tanah tertentu, Kerajaan Negeri menyenaraikan 22 lot tanah yang telah dikenalpasti untuk dimajukan. Syarikat yang berminat boleh mengemukakan cadangan konsep masing-masing ke Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) untuk penilaian dan pertimbangan kesesuaiannya.

66. Di samping itu, Kerajaan Negeri juga mengalu-alukan penyertaan swasta untuk mengambil inisiatif mewujudkan produk-produk pelancongan di negeri Perlis. Ini termasuklah membangunkan semula kawasan pelancongan seperti Tasik Melati, Taman Sakura, Taman Negeri dan Gua Cenderawasih, membangun dan menguruskan aktiviti menjelajah dan memanjat bukit sebagai produk pelancongan sukan yang semakin diminati.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

67. Kaedah RFP tidak hanya terhad kepada projek pembangunan hartanah sahaja. Tetapi juga boleh diperluaskan kepada projek pemasaran harumanis untuk pasaran di dalam dan luar negara. Kerajaan Negeri percaya bahawa syarikat swasta atau entiti swasta dengan rangkaian pemasaran sedia ada boleh meningkatkan lagi industri harumanis Perlis.

68. Satu perbincangan telah diadakan bersama sebuah koperasi tempatan untuk membantu memasarkan harumanis para petani. Koperasi ini dijangka dapat meningkatkan pemasaran harumanis daripada 58 tan pada tahun 2018 kepada 300 tan pada tahun 2019. Kerajaan Negeri juga berharap lebih ramai pihak tampil untuk merebut peluang dalam memasarkan harumanis ke seluruh negara, termasuk luar negara. Rangkaian

dan saluran pemasaran yang cekap dan cepat dapat mengatasi masalah lambakan harumanis dan mengekalkan harga yang tinggi dan pendapatan yang munasabah kepada pengusaha harumanis.

69. Sebagai sokongan, Kerajaan Negeri juga akan menyediakan peruntukan sebanyak **1.42 juta ringgit** untuk industri harumanis termasuk *cold room* untuk menyimpan harumanis dalam jangka masa lebih panjang terutama pada bulan Ramadhan. Kerajaan Negeri juga akan bekerjasama dengan Taman Warisan Pertanian Putrajaya sebagai salah satu saluran pemasaran harumanis.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

STRATEGI KETIGA: MEMPERKEMASKAN PERANAN KERAJAAN NEGERI UNTUK PERSEKITARAN PELABURAN YANG KONDUSIF

70. Kerjasama yang erat dan kukuh di antara pihak kerajaan dan pelabur adalah diperlukan bagi melancarkan transformasi ekonomi yang ingin dilaksanakan. Usaha untuk menjadikan pentadbiran yang lebih mesra pelabur akan diambil melalui pendekatan berikut:

- i. Mewujudkan Jawatankuasa Teknikal Khas bagi mempertimbangkan sebarang cadangan untuk mempercepatkan kelulusan dasar sesuatu cadangan pelaburan;
- ii. Insentif *green lane* di Pusat Hentian Setempat (OSC) disediakan bagi projek-projek terpilih yang telah mendapat kelulusan dasar daripada Kerajaan Negeri dan memerlukan kelulusan segera;
- iii. Mengkaji semula *time-line* kelulusan di setiap peringkat jabatan – Kerajaan Negeri percaya tempoh yang diambil oleh setiap jabatan bagi memproses setiap permohonan boleh disingkatkan dengan mengkaji semula dan memperbaiki proses kerja yang dijalankan; dan
- iv. Peningkatan kompetensi penjawat awam melalui pendedahan Revolusi Perindustrian Keempat (IR 4.0), pemikiran aras tinggi (HOTS), *future thinking* dan *scenario planning*.

71. Sebagai tarikan tambahan kepada pelabur, Kerajaan Negeri juga menyediakan pakej insentif tambahan seperti diskaun kadar premium tanah yang munasabah mengikut saiz dan pulangan pelaburan yang ditawarkan. Manakala, bagi

pelaburan yang melibatkan usahasama dengan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis (PKENPs), PKENPs bersedia menawarkan pengecualian sewa bangunan untuk 3 bulan pertama.

72. Peruntukan yang terhad menyebabkan saiz-saiz projek yang dijalankan adalah kecil dan kurang memberi impak positif yang diharapkan. Pendekatan pembangunan berfokus dan bersepadu membolehkan pelbagai agensi menyumbangkan kepakaran dan berkongsi sumber untuk pembangunan yang lebih menyeluruh. Projek perintis menggunakan pendekatan ini akan dilaksanakan dalam pembangunan Dataran Usahawan Kurung Tengah yang melibatkan jabatan seperti Jabatan Kerja Raya (JKR), Bahagian Pentadbiran Daerah (BPD), JPS dan MPK.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

FOKUS KEDUA: PENJANAAN EKONOMI NEGERI MELALUI KEUSAHAWANAN

73. Bajet 2019 akan memberi fokus kepada peningkatan taraf hidup melalui penjanaan pendapatan daripada aktiviti keusahawanan. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri akan bekerjasama dengan jabatan-jabatan Persekutuan untuk memperkasakan aktiviti keusahawanan.

STRATEGI PERTAMA: MENGGALAKKAN DAYA KEUSAHAWANAN DI KALANGAN RAKYAT

Seminar, Bengkel & Kursus Keusahawanan

74. Pada tahun 2018, dengan kerjasama dari pelbagai peringkat jabatan, sebanyak **2.8 juta ringgit** telah dibelanjakan untuk kursus, bengkel dan seminar berkaitan dengan pembangunan keusahawanan. Usaha ini akan dipergiatkan lagi di tahun 2019. Terdapat lebih 150 kursus, bengkel dan latihan keusahawanan dari pelbagai agensi sedang diatur dan bakal ditawarkan kepada semua lapisan masyarakat di Negeri Perlis pada tahun 2019. Bagi memudahkan akses berkenaan kursus-kursus keusahawanan tersebut, semua program yang terlibat akan diuar-uarkan melalui laman sesawang portal usahawan

Perlis, yang dibangunkan oleh BPEN dan disokong juga dengan sebaran melalui media sosial.

75. Kerajaan Negeri akan meneruskan usahasama dengan jabatan seperti MARA serta agensinya iaitu GiatMARA dan Institut Kemahiran MARA, Kolej Komuniti, Institut Kemahiran Belia Negeri (IKBN), Institut Latihan Perindustrian, PERDASAMA, Dewan Perniagaan Melayu Malaysia, SME Corp, Suruhanjaya Koperasi, MAIPs, UiTM, UNIMAP, Politeknik, dan juga pelbagai agensi yang menawarkan pembiayaan seperti TEKUN dan Permodalan Usahawan Nasional untuk melahirkan lebih ramai usahawan kecil dan sederhana yang berjaya.

76. Di samping peruntukan yang disalurkan oleh Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri juga menyediakan sebanyak **800 ribu ringgit** pada tahun 2019 untuk aktiviti promosi bagi meningkatkan daya keusahawanan di kalangan rakyat Perlis termasuk para belia, ibu tunggal dan Orang Kurang Upaya (OKU).

Program Penggalakan Keusahawanan

77. Untuk menggalakkan aktiviti keusahawanan, Pelancaran Tahun Keusahawanan Negeri Perlis akan diadakan pada awal tahun 2019. Program ini bakal menghimpunkan semua

usahawan di Negeri Perlis dan membuka peluang kepada usahawan tersebut memperkenalkan produk mereka di samping mendapatkan khidmat nasihat daripada agensi-agensi yang berkaitan.

78. Bagi meningkatkan peluang-peluang latihan dalam bidang kemahiran, Negeri Perlis juga menerima geran latihan kemahiran berjumlah **2 juta ringgit** dari Kementerian Hal Ehwal Ekonomi bagi membiayai 135 orang pelajar yang berminat dengan kursus-kursus kemahiran di enam (6) pusat latihan terpilih di Wilayah Utara. Antara kursus yang ditawarkan kepada mereka yang berminat termasuklah bidang automotif, kulineri dan jahitan.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

79. Tidak dinafikan penglibatan kaum wanita dalam bidang perniagaan pada hari ini sudah semakin meluas malah kini banyak perniagaan dikuasai oleh wanita. Menyedari bahawa pentingnya wanita dilengkapi ilmu keusahawanan sebelum menceburkan diri di dalam bidang tersebut dan sebagai galakan awal, Kerajaan Negeri akan menyediakan peruntukan khas sebanyak **90 ribu ringgit** bagi melaksanakan Pembangunan Keusahawanan Wanita. Program ini melibatkan 4 komponen utama, iaitu Kursus Usahawan Wanita, Karnival Usahawan

Wanita, Program Mengaktifkan Wanita Perlis dan Program *Mama Care*.

80. Bagi meringankan kos yang ditanggung oleh usahawan dan menggalakkan lebih ramai rakyat menceburkan diri dalam bidang perniagaan, diskaun sebanyak 20 peratus akan diteruskan oleh MPK bagi permohonan lesen perniagaan penjaja.

81. Kerajaan Negeri juga akan memperuntukkan **100 ribu ringgit** bagi membangunkan *Kangar Street Art* di lorong belakang bangunan CIMB Kangar. Melalui pembangunan ini ianya diharapkan akan dapat memberi ruang kepada semua pengkarya seni untuk mempamer dan mengusahakan bakat seni mereka di lokasi yang telah disediakan. Pengkarya seni ini dapat berkarya di samping menjana pendapatan melalui hasil seni mereka seperti lukisan, kraftangan, ukiran mahupun melalui makanan. Di samping memberi manfaat kepada pengkarya seni, pembangunan *Kangar Street Art* dilihat dapat dijadikan produk pelancongan baharu di Perlis.

82. Berhubung dengan bidang keusahawanan ini, saya ingin menegaskan supaya setiap usahawan baharu memulakan perniagaan mereka pada skala kecil dahulu. Perniagaan ini boleh dibesarkan secara beransur-ansur setelah mereka mula

menempah kejayaan. Perniagaan yang bermula kecil dapat mengurangkan risiko gagal dengan kerugian besar, dan untuk membina semula perniagaan dengan mudah dan cepat. Ia juga memberi peluang kepada usahawan untuk belajar setiap selok-belok perniagaan yang diceburinya dan mengumpul pengalaman berguna sedikit demi sedikit.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

STRATEGI KEDUA: PENYEDIAAN RUANG NIAGA DAN BANTUAN

Penyediaan Outlet Baharu Perniagaan

83. Di dalam usaha untuk menyediakan keperluan infrastruktur keusahawanan, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sejumlah **3.70 juta ringgit** bagi menaik taraf gerai dan membina gerai baharu di sekitar Perlis. Antara kerja-kerja yang akan dijalankan termasuklah meruntuh dan membina 14 buah gerai di kawasan Medan Selera Padang Besar (U) Perlis, menaik taraf Medan Selera Arau dan pembangunan semula Pasar Padang Besar yang akan menempatkan 141 buah gerai dan kiosk.

84. Penyediaan gerai-gerai dengan reka bentuk menarik, sistematik, bersih dan disenggara dengan baik di lokasi-lokasi berpusat yang sesuai bertujuan untuk memberi peluang kepada

peniaga-peniaga untuk menambah pendapatan mereka. Selain dapat menyediakan dan menjual barangan, makanan atau perkhidmatan berkualiti tinggi, Kerajaan Negeri ingin melihat peniaga meninggalkan tabiat buruk berniaga di lokasi-lokasi yang tidak dibenarkan, kotor dengan reka bentuk gerai yang menyakitkan mata. Perubahan harus berlaku dalam konteks perniagaan gerai ini sesuai dengan perjalanan kita menuju Wawasan Perlis Negeri Bandaraya 2030.

85. Bagi mempelbagaikan lagi pembinaan medan selera di negeri Perlis, Kerajaan Negeri telah menyediakan peruntukan sebanyak **600 ribu ringgit** bagi penyediaan gerai berkonsep moden di Dataran Kurung Tengar, Kuala Perlis.

86. Kerajaan Negeri menghargai usaha dan mengucapkan tahniah kepada Kelab Memancing dan Rekreasi Perlis yang telah mengambil inisiatif mengatur dan mewujudkan Pasar Terapung atau *Floating Market* di Pengkalan Tok Kuning Sungai Perlis. Usaha ini harus diterus, dibangun dan dikembangkan lagi oleh penganjur berkenaan untuk menarik lebih ramai peniaga dan pengunjung. Kerajaan Negeri akan terus menyokong, memantau dan bekerjasama dengan menyediakan kemudahan asas seperti surau atau tandas untuk keselesaan pengunjung.

87. Kerajaan Negeri mendapati masih terdapat kawasan yang berpotensi seperti di tapak pasar lama Kangar yang boleh

dibangunkan sebagai lot-lot komersial kos rendah bagi membuka peluang perniagaan kepada penduduk tempatan. Pihak swasta yang berminat boleh mengemukakan cadangan konsep pembangunan kawasan ini untuk pertimbangan Kerajaan Negeri.

Kebajikan Produktif Melalui Bantuan Modal

88. Dalam usaha untuk memastikan bantuan kebajikan yang disediakan akan digunakan secara produktif, skim bantuan modal perniagaan sebanyak **2,700 ringgit** kepada 50 orang peserta akan disediakan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) bagi membantu golongan yang menerima bantuan kebajikan untuk memulakan perniagaan.

89. Tidak ketinggalan juga geran bagi Skim Bantuan Galakan Perniagaan Orang Kurang Upaya (SBGPOKU) yang bernilai maksimum **100 ribu ringgit bagi setiap pemohon** diperuntukkan kepada usahawan OKU melalui Jabatan Tenaga Kerja bertujuan untuk mengembangkan perniagaan mereka.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

FOKUS KETIGA: KEBAJIKAN DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

STRATEGI 1: INFRASTRUKTUR UNTUK KESELESAAN

Infrastruktur Jalan

90. Bagi tahun 2019, Kerajaan Negeri memperuntukkan sebanyak **4.4 juta ringgit** untuk pelbagai projek infrastruktur jalan. Daripada jumlah tersebut sebanyak **3 juta ringgit** adalah untuk menaiktaraf jalan dan persimpangan jalan.

91. Projek-projek menaiktaraf jalan negeri melibatkan Jalan Jejawi - Tambun Tulang dan Jalan Belakang Pasar Sena. Manakala projek menaiktaraf persimpangan jalan negeri adalah di Persimpangan Jalan Sg Batu Pahat (R117) - Jalan Abi Batas Paip (R119), Persimpangan Jalan Kampung Surau - Tambun Tulang (R159)/Jalan Binjal - Ujong Batu (R161), Persimpangan Jalan Jejawi Permatang/Jalan Jejawi Tambun Tulang (R175), Persimpangan Jalan Kg Serdang (R157)/Jalan Kg Serdang-Changkat Jawi (R149).

Yang Berhormat Dato' Speaker,

92. Terdapat dua (2) batang jalan yang telah dikenalpasti untuk tujuan pemasangan lampu jalan iaitu Jalan Kg Darat - Padang Melangit dan Jalan Pesisir Kuala Perlis/Sg Bharu - Sg Berembang yang melibatkan kos sebanyak **550 ribu ringgit**.

93. Walaupun bandar Kangar tidaklah mengalami kesesakan jalan raya seperti bandar-bandar lain tetapi kelancaran perjalanan masih boleh dipertingkatkan. Sistem *green wave* akan dilaksanakan dengan peruntukan sebanyak **300 ribu ringgit** bagi melancarkan pergerakan kenderaan secara terus, menjimatkan masa perjalanan dan mengurangkan kesesakan pada waktu puncak. Enam persimpangan yang terlibat ialah persimpangan Jalan Padang Nyu, Rani Estate, Jalan Kampung Kebun, Jalan Stesen, Jalan Kompleks Tok Arau, Jalan Tambun Tulang sehingga ke persimpangan Simpang Pauh.

94. Kemudahan untuk pejalan kaki terutamanya yang melibatkan kawasan pelancongan juga akan diberi tumpuan. Bagi tujuan tersebut Kerajaan Negeri menyediakan peruntukan sebanyak **550 ribu ringgit** untuk membina laluan pejalan kaki di Jalan Bukit Lagi dan satu laluan berbumbung di Jeti Kuala Perlis. Di samping itu, bagi kemudahan pengguna perkhidmatan MyBus, satu lagi hab bas akan dibina di Padang Besar dengan peruntukan sebanyak **450 ribu ringgit**.

Infrastruktur Luar Bandar

95. Sebanyak **6.23 juta ringgit** disediakan untuk projek-projek yang bersifat *people centric* di luar bandar. Dari jumlah tersebut, **4.96 juta ringgit** adalah bagi melaksanakan projek seperti membina baharu dan menaiktaraf sistem parit dan saluran, titi konkrit, lintasan tali air, surau serta dewan orang ramai.

96. Bagi pelebaran jalan kampung, **900 ribu ringgit** diperuntukkan untuk melebarkan jalan kampung dari selorong kepada dua lorong. Antara jalan-jalan yang terlibat adalah jalan utama di Kampung Guar Tinggi, Bohor Inai, Kampung Alur Ara Timur, Kampung Semadong ke Bukit Manik, Kampung Hutan Lembah ke Kampung Belukar dan Kampung Chemumar. Selain itu, **370 ribu ringgit** lagi disediakan bagi menaiktaraf jalan di Kampung Lubuk Macang dan Kampung Bunga Emas.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Projek Tebatan Banjir dan Sistem Pengairan Pertanian

97. Masalah banjir terutamanya banjir kilat atau *flash flood* berlaku akibat perancangan pembangunan dan perancangan sistem peparitan yang tidak bersepadu (*not well-integrated*). Oleh itu, kita perlu menekankan kepentingan sistem peparitan

supaya pembangunan tidak menyumbang kepada masalah banjir kilat.

98. Di samping itu, suka saya memaklumkan bahawa JPS Negeri Perlis telah pun membangunkan Pelan Induk Sistem Pengairan Negeri Perlis. Di antara komponen Pelan Induk ini termasuklah program pembangunan dan pengindahan lembangan sungai Perlis dari Bandar Kangar sehingga ke Kuala Perlis. Program pembangunan dan pengindahan Sungai Perlis sepanjang 11 kilometer hingga ke Kuala Perlis ini akan dilakukan dalam fasa-fasa kecil secara beransur-ansur mengikut kemampuan kewangan Kerajaan Negeri.

99. Kerajaan Negeri memperuntukkan sejumlah **4 juta ringgit** untuk pelbagai projek tebatan banjir. Antara projek yang terlibat adalah seperti berikut:

- i. Membina struktur kawalan banjir di ketiga-tiga kawasan Parlimen iaitu Padang Besar, Kangar dan Arau dengan peruntukan sebanyak **2.2 juta ringgit**. Bagi Parlimen Kangar, antara projek yang terlibat adalah di Kampung Asam Bungkas, Kampung Syed Omar, Wang Ulu dan Kampung Pengkalan Asam. Bagi Parlimen Arau antara kerja yang akan dilaksanakan adalah membina struktur kawalan aliran tebatan banjir di Sungai Arau. Manakala

bagi Parlimen Padang Besar, projek yang akan dilaksanakan adalah menaiktaraf sistem saluran tebatan banjir di Chuping, Beseri, Kubang Tiga dan Mata Ayer;

ii. Projek pemuliharaan sungai bagi mengurangkan risiko banjir di kawasan tebing sungai yang rendah dengan peruntukan sebanyak **400 ribu ringgit** di Sungai Korok, Sungai Abi, Sungai Tok Kuning dan Sungai Siran;

iii. Projek mendalam sungai bagi mengurangkan risiko banjir serta rawatan kualiti air akan dilaksanakan di Sungai Perlis, Sungai Abi, Sungai Panggas, Sungai Kechor dan Sungai Repoh melibatkan peruntukan sebanyak **500 ribu ringgit**;

iv. Projek pembinaan struktur kawalan hakisan pantai di Sungai Padang, Sanglang sebanyak **300 ribu ringgit**; dan

v. Membina struktur penstabilan tebing bagi mengurangkan hakisan dan runtuh serta meningkatkan keselamatan Empangan Timah Tasoh diperuntukkan sebanyak **600 ribu ringgit**;

100. Bagi meningkatkan pengeluaran tanaman padi di luar kawasan MADA serta lain-lain tanaman, sebanyak **2.80 juta ringgit** disediakan untuk pembinaan dan menaiktaraf sistem

pengairan pertanian. Sistem pengairan ini termasuklah pembangunan kolam takungan dan *tube well*.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Penyelenggaraan Dan Pembaikan Rumah

101. Bagi pembangunan Projek Perumahan Rakyat (PPR), sebanyak **11.8 juta ringgit** diperuntukkan semula melalui Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) bagi pembinaan rumah di kawasan Padang Besar dan Kangar. Di samping itu, Kementerian Pembangunan Luar Bandar pula menyediakan peruntukan sebanyak **2.90 juta ringgit** untuk program baik pulih dan membina rumah baharu.

102. Di bawah Kerajaan Negeri, sebanyak **3.15 juta ringgit** disediakan bagi program perumahan seperti berikut:

- i. **2.20 juta ringgit** bagi penyelenggaraan empat Projek Perumahan Rakyat sedia ada termasuk pembaikan bumbung dan penyelenggaraan lif;
- ii. **300 ribu ringgit** bagi skim pembaikan rumah daif;

iii. **300 ribu ringgit** untuk menaiktaraf longkang di Taman Beseri Jaya dan Taman Seberang Jaya, Kuala Perlis; dan

iv. **350 ribu ringgit** disediakan untuk projek naiktaraf jalan di Taman Santan Indah, Taman Desa Kayang dan Taman Seri Pulai.

Syarikat Air Perlis (SAP)

103. Bagi meningkatkan mutu bekalan air di Negeri Perlis, Kementerian Air, Tanah dan Sumber Asli (KATS) telah memperuntukkan semula sebanyak **50.5 juta ringgit** di bawah program NRW Nasional kepada SAP. Antara projek-projek yang akan terlibat termasuklah pemasangan meter SIV baharu, penggantian meter pengguna yang rosak, pembaikan tangki-tangki air yang bocor atau melimpah dan penyediaan *Geographical Information System* (GIS). Projek-projek ini yang telahpun dirancang sejak awal 2016 sepatutnya telahpun dilaksanakan pada awal pertengahan tahun 2018. Tetapi telah dibatalkan oleh Kerajaan Persekutuan melalui arahan Menteri Kewangan yang baharu. Terima kasih kerana Kerajaan Persekutuan telah meluluskannya semula untuk dilaksanakan.

104. Untuk makluman Dewan, tarif air Negeri Perlis telah digunapakai sejak tahun 1996 dan tidak pernah dibuat semakan sejak 22 tahun yang lalu. Sehubungan itu, semakan semula untuk menyeragamkan tarif air sedang dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan. Satu kadar baharu akan diumumkan oleh Kerajaan Persekutuan bagi seluruh negara dan ia dijangka mula dilaksanakan pada April 2019. Kerajaan Negeri telah dan akan memberikan input dan maklumat yang relevan kepada Kerajaan Persekutuan agar kenaikan tarif air ini tidak membebankan rakyat Negeri Perlis.

Yang Berhormat Dato'Speaker,

STRATEGI 2: MENINGKATKAN KEBERSIHAN DAN KECERIAAN

Memelihara Kebersihan Sungai

105. Bagi memelihara kebersihan dan keindahan sungai, Kerajaan Negeri memperuntukkan **7 juta ringgit** bagi kerja-kerja penyelenggaraan sungai, pemasangan perangkap sampah, membaiki runtuh tebing, membaiki pintu air, penyelenggaraan Lencongan Banjir Barat dan Empangan Timah Tasoh.

106. Antara langkah yang akan diambil oleh Kerajaan Negeri adalah mendidik rakyat Negeri Perlis untuk menyayangi alam sekitar termasuklah sungai melalui Kempen Kebersihan Sungai yang akan dipergiatkan di seluruh Negeri Perlis. Melalui kempen ini informasi tentang kepentingan sungai kepada kehidupan sejagat, cara pemeliharaan sungai serta kesan pencemaran sungai kepada alam sekitar akan diuar-uarkan melalui semua medium penyampaian seperti media sosial, radio, papan tanda dan pengedaran risalah.

Kempen Kebersihan “Perlis Bersih dan Indah”

107. Bumi ini diwarisi dari nenek moyang kita, dan akan dipinjamkan pula kepada cucu cicit kita nanti. Menyedari hakikat ini, Kerajaan Negeri komited di dalam memelihara alam sekitar dan menjadikan Negeri Perlis sebagai salah sebuah negeri terbersih di Malaysia. Tanggungjawab ini akan digalas bersama dengan agensi yang berkaitan melalui beberapa program kebersihan dan pemeliharaan alam sekitar bagi tahun 2019.

108. Baharu-baharu ini dalam rangka lawatan tugas rasmi, saya berkesempatan menyaksikan sebuah bandar di negara jiran di Utara. Saya amat kagum dengan kebersihannya dan tidak mustahil untuk Perlis menjadi negeri yang bersih seperti bandar ini.

109. Kerajaan Negeri mengucapkan terima kasih dan tahniah kepada SWCorp Perlis yang telah memperkenalkan aktiviti “*plogging race*” di negeri ini dan aktiviti sebegini akan diteruskan pada tahun 2019. Melalui aktiviti mengutip sampah sambil *berjogging* ini, kepekaan untuk menjaga kebersihan di samping menjaga kesihatan dapat diterapkan kepada semua peserta dan rakyat Perlis. Aktiviti ini elok diadakan sepanjang tahun di sepanjang denai larian dan beberapa lokasi tumpuan pelancong di Negeri Perlis untuk meningkatkan kesedaran dan penghayatan semua rakyat tentang kebersihan alam sekitar.

110. Bagi memastikan Negeri Perlis memiliki komuniti taman perumahan yang peka dan cakna kepada kebersihan, Kerajaan Negeri melalui Majlis Perbandaran Kangar (MPK) akan mengadakan program kepekaan kebersihan melalui aktiviti gotong royong di taman-taman perumahan. Aktiviti ini juga diharap dapat mengeratkan hubungan serta meningkatkan kerjasama penduduk setempat. Peruntukan bagi program gotong royong ini ditingkatkan dari **200 ringgit kepada 450 ringgit** untuk satu taman yang menganjurkan program ini. Wang ini bolehlah digunakan untuk membeli plastik sampah, serba-sedikit peralatan, minuman dan makanan. Kerajaan Negeri mensasarkan 45 program ini untuk dilaksanakan pada tahun 2019.

111. Bagi memastikan rakyat Perlis peka dan mematuhi undang-undang berkenaan kebersihan dan pembuangan sampah, satu program “rondaan bersepadu” yang melibatkan MPK, SW Corp, Pejabat Tanah dan Galian (PTG), Polis DiRaja Malaysia (PDRM) dan beberapa agensi lain akan diperkenalkan pada tahun 2019. Program yang bersifat punitif ini akan mula diperkenalkan bagi memberi pendidikan kepada masyarakat bahawa tindakan membuang sampah merata-rata boleh dikenakan hukuman mengikut undang-undang yang sedia ada. Di samping itu juga dengan keterlibatan semua agensi tersebut, boleh membantu Kerajaan Negeri dalam pemantauan berhubung pencerobohan tanah rizab, pelanggaran syarat tanah dan kejadian jenayah.

112. Kebersihan di nat juga perlu diberi perhatian. Kerajaan Negeri amat berharap peniaga serta pengunjung dapat bekerjasama bagi memastikan nat sentiasa bersih dan bebas dari sampah sarap. Bagi menambah keselesaan kepada peniaga dan juga pengunjung Kerajaan Negeri menyediakan peruntukan sebanyak **50 ribu ringgit** untuk menaiktaraf beberapa nat yang terpilih dan menyediakan kemudahan infrastruktur yang sewajarnya seperti kemudahan perparitan dan kawasan tapak diratakan semula untuk mengelak berlaku takungan air.

Meningkatkan Program Kitar Semula

113. Bagi menggalakkan budaya kitar semula atau *Recycle* di kalangan masyarakat, agensi SW Corp dan E-Idaman telah memperkenalkan aktiviti “*Recycle For Life*” di mana melalui program ini individu yang menjual bahan kitar semula di pusat pengumpulannya, akan mendapat kad “*Recycle For Life*”. Kad ini boleh ditebus guna di gedung membeli belah seperti di *Giant Hypermarket* dan Pasaraya Seri Utama. Di samping individu, semua jabatan dan agensi di negeri Perlis adalah digalakkan bagi menyertai program ini. Satu pusat pengumpulan kitar semula mobil akan beroperasi pada setiap hari Ahad di Pengkalan Asam, Kangar bagi memberi kemudahan kepada orang awam untuk menghantar barang *recycle* yang telah dikumpul.

114. Dalam usaha untuk menjadikan Negeri Perlis sebagai *Negeri Akrab Alam Sekitar*, Kerajaan Negeri melalui Majlis Perbandaran Kangar akan melancarkan Kempen Bebas Plastik yang akan dikuatkuasakan pada tahun 2019. Hari Bebas Plastik akan diadakan pada setiap Sabtu. Pelanggan yang memerlukan plastik akan dikenakan caj sebanyak 20 sen. Objektif kempen ini adalah untuk meningkatkan kepekaan rakyat Perlis mengenai kepentingan menjaga alam sekitar serta mengurangkan ‘kadar kitar semula plastik’. ‘Kadar kitar semula plastik’ bermaksud

untuk setiap 5 minit sehelai beg plastik yang dipakai tetapi mengambil masa 500 tahun untuk mereput. Di samping plastik, penggunaan *styrofoam* dalam program rasmi Kerajaan Negeri juga tidak lagi dibenarkan bagi mengelakkan pencemaran.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

STRATEGI 3: GAYA HIDUP SIHAT DAN CERGAS

Dana Bantuan NGO Belia

115. Bagi menggalakkan persatuan-persatuan belia bergerak aktif, Kerajaan Negeri menyediakan dana berjumlah **50 ribu ringgit** bagi menyokong program-program belia. Persatuan-persatuan belia yang mempunyai kertas kerja cadangan program berkaitan Gaya Hidup Sihat akan disediakan peruntukan tidak lebih daripada 3 ribu ringgit untuk setiap program.

Meneruskan Program Sukan Pelancongan

116. Perlis Marathon kini telah menjadi ikon bagi Negeri Perlis dalam penganjuran acara larian. Setelah berjaya menganjurkan Perlis Marathon 2018, dengan penyertaan hampir 15,000 peserta, acara ini akan diteruskan lagi untuk kali ke-5 pada 27

April 2019. Penganjuran Perlis Marathon pada kali ini pastinya lebih meriah kerana ia bertepatan dengan musim harumanis dan peserta yang datang dari seluruh negara berpeluang membeli harumanis untuk dijadikan buah tangan. Tetapi jumlah penyertaan kali ini akan dikurangkan kepada 13,000 penyertaan sahaja untuk menjimatkan kos penganjuran.

117. Selain Perlis Marathon, dua lagi acara tahunan yang tidak kurang meriahnya adalah Pesta Angin Timur dan Pesta Air Kuala Perlis. Kerajaan Negeri berharap agar kedua-dua acara ini akan dimasukkan ke dalam Kalendar Pelancongan Malaysia dan terus disokong oleh MOTAC atau Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan. Suka saya maklumkan bagi ketiga-tiga acara ini, Kerajaan Negeri menyediakan peruntukan sebanyak **1.15 juta ringgit**.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Perlis Destinasi Pelancongan Sukan

118. Pada tahun 2018, terdapat lebih daripada enam penganjuran sukan peringkat kebangsaan yang berjaya diadakan di Negeri Perlis. Ini membuktikan Perlis adalah salah sebuah destinasi pelancongan sukan pilihan penganjur dan

mempunyai kemudahan sukan yang sesuai dan berkualiti. Antara penganjuran sukan yang telah diadakan ialah:

- i. 8th Sailing KFC Perlis Open Regatta
- ii. Junior Cycling Malaysia 2018
- iii. Kejohanan Lawn Bowl FOURS Kebangsaan 2018
- iv. Tennis National Junior 2018
- v. Kejohanan Permainan Tradisional MAKSAK 2018
- vi. Kejohanan Sukan MAKSWIP 2018

119. Selain itu, beberapa penganjuran sukan peringkat antarabangsa juga telah diadakan dengan kerjasama beberapa agensi daripada jabatan Kerajaan, Pihak Berkuasa Tempatan, persatuan sukan dan syarikat-syarikat penaja. Antara penganjuran sukan peringkat antarabangsa yang telah berjaya diadakan pada tahun 2018 di Negeri Perlis ialah:

- i. Celcom Axiata Malaysia International Junior Open 2018
- ii. Kejohanan Tenis Remaja ITF 2018
- iii. Kejohanan Tenis Remaja Terbuka Antarabangsa Tuanku Syed Putra 2018
- iv. Kejohanan Woodball Terbuka Perlis dan Jemputan Antarabangsa 2018.

120. Bagi tahun 2019, Kerajaan Negeri mengalu-alukan sebarang cadangan penganjuran sukan oleh mana-mana pihak dan akan terus memberikan kerjasama terbaik kepada pihak penganjur. Disamping acara-acara anjuran pihak luar, pada tahun 2019, Majlis Sukan Negeri Perlis (MSN) juga akan merencanakan lagi penganjuran sukan di pelbagai peringkat melalui persatuan sukan di Negeri Perlis.

121. Program pembangunan sukan di Negeri Perlis memberi peluang kepada rakyat Negeri Perlis membudayakan sukan dalam kehidupan seharian dan menjadikan sukan sebagai salah satu wadah untuk perpaduan rakyat.

122. Pembangunan sukan di Negeri Perlis ternyata telah berjaya apabila beberapa atlet kelahiran Negeri Perlis berjaya mengharumkan nama negeri di peringkat antarabangsa terutama semasa Kejohanan Sukan Asia dan Para Asia 2018 di Jakarta dan Palembang, Indonesia.

123. Tiga orang anak jati Perlis telah berjaya di sukan tersebut iaitu Abdul Latif Romly yang berjaya memecahkan rekod dunia paralimpik dalam acara lompat jauh lelaki T20 dengan catatan 7.64 meter dan Mohamad Ridzuan Puzi berjaya memecahkan satu rekod dunia paralimpik dalam acara 100 Meter T36 dan memenangi dua lagi pingat emas dalam acara 400 Meter T36 serta lompat jauh T36. Tidak kurang hebatnya Tengku Ahmad

Tajuddin bagi sukan hoki berpasukan lelaki dengan memperolehi pingat perak.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

124. Kejayaan Negeri Perlis diteruskan dengan pencapaian terbaik Kejohanan SUKMA luar Negeri Perlis sepanjang tempoh penganjuran Kejohanan SUKMA apabila Negeri Perlis berjaya mencatatkan kutipan keseluruhan 12 pingat emas, 7 pingat perak dan 13 pingat gangsa di SUKMA Perak 2018. Kejayaan ini menjadikan Negeri Perlis berjaya memperbaiki kedudukan keseluruhan pungutan pingat buat julung kalinya dalam carta kedudukan di kejohanan tersebut.

125. Saya pernah mencadangkan kepada Kementerian Belia dan Sukan (KBS) dan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) supaya menjadikan negeri Perlis dan sekolah sukan yang bakal disiapkan sebagai pusat kecemerlangan Sukan Para. Dalam Sukan Para SUKMA yang diadakan di Perak baharu-baharu ini negeri Perlis berjaya membawa pulang 13 pingat emas, 16 pingat perak dan 5 pingat gangsa. Ini menunjukkan bahawa terdapat kesinambungan dalam melahirkan jaguh Sukan Para.

126. Kejayaan sukan Negeri Perlis dalam penganjuran atau pencapaian di kejohanan sukan adalah hasil daripada sokongan penuh semua pihak. Bagi tahun 2019, sebanyak **3.61 juta**

ringgit diperuntukkan untuk pembangunan sukan termasuklah menaiktaraf kemudahan sukan berpotensi di Kompleks Sukan Tuanku Syed Putra.

127. Di samping itu, sebanyak 2.8 juta ringgit disediakan untuk menaiktaraf lampu limbah di Stadium Tuanku Syed Putra. Setelah siap kelak, pencahayaan sedia ada dapat ditambah baik bagi membolehkan perlawanan liga bola sepak dapat dijalankan pada waktu malam.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Industri Pelancongan

128. Selain pelancongan sukan, industri pelancongan akan terus diperkemaskan dengan menaiktaraf produk-produk pelancongan sedia ada di samping mewujudkan produk pelancongan baharu untuk para pelawat. Bagi menaiktaraf infrastruktur pelancongan sedia ada sebanyak **3.3 juta ringgit** disediakan untuk produk pelancongan di Gua Kelam, Taman Negeri, Bukit Air, Taman Pertanian dan Taman Agro Lancong.

129. Dianggarkan seramai 4.5 juta pelancong menaiki feri dari dan ke Langkawi melalui Kuala Perlis. Pembangunan Bercampur di Kuala Perlis akan membolehkan pelancong ke

Langkawi menghabiskan lebih banyak masa dan berbelanja di Kuala Perlis. Sementara di Padang Besar pula, sebuah kompleks baharu dengan kemudahan hotel dan pusat membeli belah bagi barangan premium sedang dalam peringkat akhir untuk dimuktamadkan. Di samping itu, tapak perniagaan di pasar lama Padang Besar juga akan dinaiktaraf kepada kompleks ala Pekan Rabu dengan kos sebanyak **5 juta ringgit**.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

STRATEGI 4: PEMBANGUNAN ROHANI DAN PEMANTAPAN INTELEKTUAL

Memantapkan Institusi Masjid

130. Peranan institusi masjid bukan sahaja sebagai tempat untuk ibadah khusus tetapi perlu diperluaskan peranannya sebagai pusat aktiviti serta pusat penyatuan ummah. Oleh yang demikian peranan jawatankuasa masjid adalah sangat penting bagi merancang dan memastikan institusi masjid dapat dimantapkan lagi dan ditingkatkan tahap pengimarahannya. Oleh itu ahli-ahli jawatankuasa masjid akan diberi pendedahan dalam aspek kepimpinan, pengurusan dan pengendalian akaun kewangan secara betul melalui beberapa siri kursus dan bengkel yang akan diadakan.

131. Bagi meningkatkan jumlah pelajar yang lancar membaca sekurang-kurangnya Juzuk ke-30 Al-Quran, Program Rawdatul Huffaz yang asalnya hanya dibuat 1 siri pada tahun 2016 telah ditambah kepada 3 siri pada tahun 2017. Apabila program ini mendapat sambutan yang amat memberangsangkan, Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk memanjangkan program ini ke setiap DUN melibatkan 15 siri pada tahun 2018. Dengan jumlah peserta 100 orang setiap masjid atau 1,500 orang pelajar berumur 9 hingga 17 tahun, program yang diadakan pada musim cuti sekolah ini didapati sangat baik dan dapat memberi bimbingan bacaan Al-Quran yang betul di samping membolehkan pelajar membaca surah dengan lancar ketika solat. Atas permintaan yang begitu menggalakkan, Kerajaan Negeri melalui Jabatan Agama Islam Perlis akan terus mengadakan program Rawdatul Huffaz di semua 15 DUN di Negeri Perlis dengan peruntukan sebanyak **90 ribu ringgit**.

132. Di samping itu, Kerajaan Negeri juga akan mengadakan Kelas Tambahan Percuma di masjid terpilih yang akan dikendalikan oleh tenaga pengajar sukarela dan NGO yang berkemahiran. Kelas ini akan diadakan di antara waktu solat Zohor ke Asar dan dijangka dapat memberi manfaat kepada 30 orang murid bagi setiap sesi serta akan diadakan 4 kali sebulan di 10 buah masjid terpilih. Sebagai permulaan, tumpuan diberikan kepada 3 subjek iaitu Bahasa Inggeris, Bahasa

Melayu dan Matematik dengan peruntukan sebanyak **108 ribu ringgit**.

133. Masjid juga boleh berperanan sebagai pusat pembangunan ekonomi. Masjid Tuanku Syed Putra menjadi pusat warga OKU untuk bersama-sama mempelajari kraftangan anyaman untuk dibuat pelbagai produk. Begitu juga dengan Masjid Kampung Sena yang mengusaha projek dodol untuk dijual. Usaha begini amatlah baik dan wajar dicontohi oleh masjid-masjid yang lain. Bagi menggalakkan usaha sebegini, pihak MAIPs sedia mempertimbangkan bantuan modal untuk projek-projek ekonomi yang berdaya maju.

134. Kerajaan Negeri ingin merakamkan ucapan terima kasih di atas inisiatif Majlis Agama Islam Negeri Perlis (MAIPs) menyantuni golongan asnaf dan berpendapatan rendah di Negeri Perlis dengan memperkenalkan program Sumbangan Bekalan Asnaf di semua masjid di Negeri Perlis. Melalui program ini bantuan bahan-bahan makanan mentah akan disalurkan kepada golongan sasaran melalui masjid-masjid di Perlis dengan peruntukan berjumlah **630 ribu ringgit**. Hasil daripada program ini diharapkan dapat membantu golongan asnaf meningkatkan kualiti hidup mereka.

135. Bagi menghargai Bilal, Siak dan Penjaga Masjid, Kerajaan Negeri bersama MAIPs bersetuju untuk menaikkan elaun Bilal, Siak dan Penjaga Masjid mulai tahun 2019. Kenaikan elaun ini adalah di antara 28 ke 33 peratus daripada kadar sedia ada menjadikan jumlah keseluruhan peruntukan adalah sebanyak **2.44 juta ringgit**. Kenaikan elaun ini akan dinikmati oleh 194 orang Bilal dan Siak serta 97 orang Penjaga Kawasan Masjid.

136. Bagi peruntukan pembangunan sebanyak **1.35 juta ringgit** disediakan untuk projek sambungan di Masjid Istiqamah Bintong dan Masjid Alwi. Daripada peruntukan ini, sebanyak **500 ribu ringgit** juga disediakan untuk menaiktaraf Masjid Nurul Hikmah Wang Besar, Bintong.

137. Bagi memastikan aktiviti di masjid berjalan lancar, dana berjumlah 525 ribu ringgit disediakan oleh MAIPs untuk perbelanjaan utiliti seperti air dan elektrik.

138. Di Dewan yang mulia ini, saya sekali lagi ingin menyarankan agar satu program tertentu diadakan untuk menarik lebih ramai lagi umat Islam untuk menunaikan solat fardhu lima waktu sehari di masjid-masjid. Saya perhatikan, usaha ini perlu digiatkan terutamanya bagi masjid-masjid di kawasan luar bandar. Program ini mungkin boleh diseiringkan dengan program pertandingan masjid cantik dan sebagainya.

Adalah amat malang sekiranya masjidnya cantik dan besar, tetapi jemaahnya amat kecil yang bersolat di masjid tersebut.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Program Kebajikan Rakyat

139. Kebajikan Rakyat sentiasa menjadi agenda utama Kerajaan Negeri. Bagi tujuan tersebut, Kerajaan Negeri memperuntukkan **8.06 juta ringgit** dengan jumlah 7 juta ringgit untuk bantuan am, 650 ribu ringgit bantuan bencana dan 410 ribu ringgit untuk lain-lain bantuan. Di samping itu juga, Kerajaan Persekutuan telah memperuntukkan sebanyak **19.34 juta ringgit** yang meliputi 4.78 juta ringgit bantuan orang tua (BOT), 2.56 juta ringgit bantuan kanak-kanak, 3.15 juta ringgit pesakit kronik terlantar, 2.58 juta ringgit bagi bantuan OKU tidak berupaya bekerja, 6.23 juta ringgit elaun pekerja cacat dan 36 ribu ringgit bantuan alat tiruan.

Pendidikan

140. Bagi anak-anak Perlis yang melanjutkan pengajian sepenuh masa di Institut Pengajian Tinggi Awam mahupun Swasta (IPTA/IPTS), Kerajaan Negeri menyediakan sumbangan dana pelajaran berbentuk one-off seperti berikut:

- i. Ijazah Pertama Luar Negara – 2,000 ringgit;
- ii. Ijazah Pertama Dalam Negara – 1,200 ringgit
- iii. Diploma – 1,000 ringgit dan
- iv. Matrikulasi/asasi/pra diploma dan lain-lain yang setaraf – 700 ringgit

141. Bantuan dana ini membolehkan pelajar membuat persediaan awal sebelum ke IPTA/IPTS. Dana ini terbuka kepada pelajar Islam dan Bukan Islam. Permohonan dana ini boleh dikemukakan ke Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Perlis yang mana pembayaran bagi pelajar Islam akan diselaras oleh Majlis Agama Islam Perlis (MAIPS).

142. Sebagai alternatif kepada pinjaman PTPTN, Kerajaan Negeri mempunyai Lembaga Pemegang Amanah Kumpulan Wang Biasiswa Negeri Perlis dan Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Negeri Perlis. Kedua-dua Lembaga ini menyediakan kemudahan pinjaman sehingga 7 ribu ringgit setahun untuk tempoh pengajian maksimum 4 tahun kepada pelajar yang menyambung pelajaran di peringkat Ijazah Pertama dalam negara.

143. Menyedari bahawa kos memulakan pengajian adalah tinggi, Kerajaan Negeri turut mengembangkan fungsi Lembaga Biasiswa berkenaan dengan menyediakan pembiayaan dalam bentuk pinjaman sebanyak 200 ribu ringgit iaitu 2 ribu ringgit kepada setiap pelajar yang akan melanjutkan pelajaran ke peringkat Ijazah Pertama Dalam Negara. Pinjaman ini bagi tujuan bantuan permulaan kepada pelajar untuk membuat persediaan dari segi bayaran yuran permulaan, peralatan belajar termasuk kos logistik untuk ke tempat pengajian yang jauh dari Negeri Perlis.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

144. Kegemilangan sebuah negara datangnya dari kecemerlangan pendidikan yang perlu digilap dari akar umbi. Justeru itu, Kerajaan Negeri dengan kerjasama Jabatan Pendidikan Negeri akan melaksanakan Program Pecutan Peperiksaan bagi pelajar yang akan menduduki peperiksaan utama seperti peperiksaan Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR), Pentaksiran Tingkatan Tiga (PT3) dan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM).

145. Matlamat utama program ini adalah bagi membantu persiapan pelajar dari segi emosi, kerohanian, teknik belajar serta persiapan fizikal dan mental. Ia dijangka dapat membantu

seramai 1,200 orang pelajar sebagai persiapan akhir menduduki peperiksaan serta meningkatkan pencapaian mereka sehingga ke saat akhir sesi pembelajaran.

146. Bagi membina sahsiah pelajar ke arah menjadi pelajar yang lebih cemerlang, Kerajaan Negeri juga akan mengadakan *Future Leaders Summer Camp*. Program ini akan melibatkan pelajar Tahun 4, 5 dan 6 serta pelajar Tingkatan 3 yang mempunyai potensi untuk lebih cemerlang di dalam akademik. Dengan anggaran penyertaan seramai 320 orang dan diadakan 2 sesi setahun, program ini diharapkan dapat mendidik pelajar secara holistik melalui mekanisma pembelajaran yang menyeronokkan dan lebih efektif seterusnya meningkatkan kecemerlangan pelajar tersebut.

147. Ke arah melahirkan pelajar yang lebih berdaya saing melalui pemikiran kreatif dan inovatif, saya amat berbangga dengan pencapaian pelajar-pelajar di Negeri Perlis yang berjaya memenangi anugerah dalam pelbagai pertandingan inovasi di peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Justeru saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada pelajar kita dari beberapa buah sekolah yang berjaya mendapat Pingat Emas dalam *5th International Young Inventors Award* 2018 di Bali Indonesia pada 18-22 September 2018 dan *EUREKA Innovation Exhibition* 2018 pada 29-31 Oktober 2018 di UNIKL KULIM. Sekolah yang terlibat adalah SMK Dato'

Sheikh Ahmad, SK Sena dan SK Kayang (*GOLD Award EUREKA Innovation Exhibition 2018* sahaja). SMK Tengku Budriah telah memenangi pingat emas dalam *National Innovation Competition 2018* di Politeknik Tuanku Syed Sirajuddin pada 16-18 Oktober 2018 dan *Selangor Innovation and Creativity Exposition 2018* di UNISEL Shah Alam pada 14-16 November 2018. SMK Syed Saffi dan SK Changkat Jawi masing-masing telah memenangi pingat gangsa dalam *International Invention and Innovative Competition* di Langkawi pada 20 Oktober dan Karnival Sains dan Teknologi Kejuruteraan Peringkat Kebangsaan di Pusat Sains Terengganu pada 11-14 November. Syabas dan tahniah kepada guru dan pelajar yang terlibat.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

Menstruktur Semula Jawatankuasa Kemajuan Dan Keselamatan Kampung (JKKK)

148. Sebagaimana yang telah diumumkan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB), JKKK akan distruktur dan dijenamakan semula sebagai Majlis Pengurusan Komuniti Kampung (MPKK) dengan peruntukan kewangan sejumlah **5.8 juta ringgit**. Di samping itu, setiap MPKK juga disediakan geran

pembangunan sebanyak **10 ribu ringgit** setiap cawangan dengan jumlah peruntukan **3.80 juta ringgit** untuk Negeri Perlis.

Projek Kerajaan Persekutuan

149. Saya juga ingin mengumumkan beberapa lagi projek yang telah disenarai oleh Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri untuk Negeri Perlis pada tahun 2019. Antaranya adalah:

i.	Pembinaan Pusat Pengajian Kejuruteraan Bahan dan Makmal UNIMAP	24.0 juta
ii.	Pembinaan Dewan Besar UNIMAP	9.69 juta
iii.	Bangunan Canselori UNIMAP	12.95 juta
iv.	Pembinaan UNIKL ASTI	3.0 juta
v.	Pembinaan Klinik Kesihatan (Jenis 3) Pauh	6.0 juta
vi.	Projek Menaiktaraf Sistem Bekalan Air FELDA Negeri	5.0 juta
vii.	Projek Bekalan Air Luar Bandar	2.0 juta
viii.	Menaiktaraf Empangan Timah Tasoh Fasa III	20.0 juta
ix.	Projek Tapak Kekal GiatMARA Padang Besar	3.0 juta

Yang Berhormat Dato'Speaker,

150. Kerajaan Negeri amat prihatin atas sumbangan yang telah diberikan oleh penjawat awam di Perlis. Maka, bagi menghargai segala usaha mereka, penjawat awam dari Gred 1 hingga 54 akan menerima bayaran bantuan khas sebanyak **500 ringgit**. Manakala pesara yang menerima pencen akan menerima bayaran ini sebanyak **250 ringgit**. Bantuan ini juga turut dipanjangkan kepada kakitangan *Contract For Service* negeri. Anggaran implikasi kewangan bagi pembayaran ini adalah hampir **600 ribu ringgit**. Pembayaran akan dibuat pada 24 Disember ini.

151. Diharapkan dengan pemberian ini, perkhidmatan awam dapat diperkukuh dengan nilai integriti serta berakauntabiliti terutama dalam menguruskan kewangan awam dengan cara yang berhemah dan memberi perkhidmatan yang cepat dan tepat.

PENUTUP

Yang Berhormat Dato' Speaker,

152. Sebelum mengakhiri ucapan Bajet 2019 hari ini, saya ingin menyeru kepada semua barisan pemimpin tidak kira latar belakang politiknya, PAS, Pakatan Harapan mahupun Barisan Nasional, marilah kita sama-sama menggembleng tenaga dan memastikan agar suasana politik negeri kita stabil dan kondusif untuk memakmurkan Negeri Perlis, dan pembangunan yang dirancang dapat dilaksanakan dengan jayanya demi faedah dan manfaat rakyat keseluruhannya.

Yang Berhormat Dato' Speaker,

153. Demikianlah pembentangan Bajet 2019, saya mohon mencadangkan.

Sekian, terima kasih.